

PROCHO vydává prochor

píše bohumír procházka ROVINY

zvěsti z Jičína a okolí ● <http://start.jicin.cz/prochoroviny/index.php> ● 1. duben 2006 č.4 / 06

Drak na pokračování

Výraz MLS je zkratka pro Mladší studentský soubor. Ten funguje v K klubu už od jeho založení. Jenomže ti, kteří sem před deseti lety patřili, jsou sice stále mladí, ale mnozí už hrají v profesionálních divadlech a patří ke známým českým hercům. Ale fotky a video z představení Josefa Lady a Alexe Koenigsmarka Byl jednou jeden drak z roku 1996 pečlivě opatrují.

K tomuhle představení se Káčko po deseti letech vrátilo. Proč? „Aby měli srovnání. (I vzpomínání.) Protože Ladův text je laskavý, podobně jako jeho obrázky. Proto, že hudební cítění je pro herce důležité, vždyť přece i řeč má svou melodii. Protože teď se obecně málo zpívá, protože ... .. Tak zdůvodnil dramaturgii pan režisér Zajíček. Prostě takový kus mladým hercům sedí. Oni se s ním ztotožní a hledají společně s režiséry (kromě Zajíčka i H. Krásenská), jak ho nejlépe „uchopit“.

Neboť v tom je největší půvab herecké roboty, v onom hledání jak napsané (nebo myšlené, nebo vytušené) zahrát. Ještě vyšší kvalita je pak v rozvíjení napsaného. A MLS si od října do březnové premiéry to hledání užíval. Znamená to hrát tak, aby si zahráli všichni a to všichni podle jejich naturelu, i režisérská dvojice hrála. To byl jeden z půvabů představení – že nebylo hvězd ani autsaidrů. Že nebylo hluchých míst. V každé části představení se na jevišti něco dělo. Pohybem, slovem, písní, byly tu rvačky i pasáže poetické, tanec i černé divadlo.

Mnohonásobný potlesk na otevřené scéně i při děkovačkách nebyl zadarmo. Někteří herci v souboru měli tu životní premiéru. Mnozí se teprve učili zpívat. Za to, že se to téměř podařilo, může korepetitor a výborný muzikant Pavel Krčmářík. I výtvarnice (L. Svobodová, L. Vacková) si přišly na své. Scéna byla jednoduchá, víceúčelová, neustálé přeměny náročné na organizaci představení.

Když divadlo končilo, běžel film z představení v roce 1996 a tehdejší herci přišli na jeviště mezi současné. Úžasný důkaz kontinuity v Káčku.

„V dramaťáčku máme už i čtyřleté děti,“ řekla Hana Krásenská.

Kultura, sport a rozpočet

Tabulka přináší některé položky rozpočtu tak, jak byl v roce 2005 a je schválen na rok letošní. V posledním sloupci je změna vyjádřená v procentech – ve všech případech jde o nárůst. Umožní porovnat jak se staví město ke sportu a kultuře. Zajímavé je jistě porovnání grantů. V oblasti kultury jsou peníze rozdělovány na základě důmyslného bodového systému, který se snaží ohodnotit kvalitu jednotlivých akcí. Z devětatřiceti žádostí příspěvků na akce v loňském roce jen 10 žadatelů dostalo svých 70 % ze žádané částky. Ostatní méně, třeba ani ne polovinu.

Ke konci roku 2005 dostal oddíl házené mimo granty 200 000 Kč. Letos 300 000. Připočteme-li tuto částku ke grantům, zjistíme, že se vydává na sportovní granty 3,7 x více, než na kulturní. Částka 300 000 pro házenou navíc (loni ke konci roku 200 000) může v očích příznivců kultury vzbudit rozpaky. Na dotaz, zda může do vyúčtování částky 200 000 za uplynulý rok pro házenou nahlédnout a zda je vůbec předkládáno, jsem dostal z radnice odpověď, že oni tam žádné takové vyúčtování nemají. Příjemce kulturních grantů ve výši několika tisíc musí při čerpání rozpočtu doložit a zdůvodnit každou korunu. Ale tam, kde jde o stovky tisíc, tam dárce, to jest město, přehled o tom, jak se s penězi nakládá, nemá. Nakupují se za to Míče? Hráči?

Příjemným zjištěním je skutečnost, že město podporuje vydání některých knížek, které se týkají Jičína a jeho okolí. Radnice nakoupí určitou malou část nákladu, a tím podpoří vydavatele. Nebo se na vydání některých knížek podílí přímo. Kromě Trinácté komnaty Marie Kubátové se můžeme například těšit na zajímavou publikaci, ve které se architektura a historie Jičína předvede skrze vzácné domovní dveře. Milá bude i knížka paní Seifertové, jejíž obří lepoprelo jsem loni obdivoval při knižním veletrhu v zámku. A další.

Pokud se zmíněná váha mezi podporou sportu a kultury zdá poněkud nakloněná, je třeba vznést své názory až se bude připravovat nový rozpočet. Svě by si k věci měla říci i kulturní komise.

Nebo je to tak, že například pro celkem půl milionu na házenou na 2 roky mimo granty stačí přesvědčit o věci čtyři členy rady? To se dnes v době lobingu a „lobingu“ celkem dá zařídit.

Nahlédnutí do rozpočtu (v Kč)	2005	2006	změna %
kultura			
granty na kulturní aktivity	256 747	350 000	36
příspěvek na JMP	100 000	100 000	0
příspěvek KZMJ na pořádání JMP	55 000	696 500	1166
Jičínské kulturní léto	50 000	130 000	160
zaháj. Dne evr.kult. dědictví		80 000	
Velká kniha pověstí a bájí Jičína		50 000	
brožura o památkách Jičína		60 000	
M. Kubátová: Třináctá komnata		30 000	
sport			
granty na sportovní aktivity	843 000	1 000 000	19
oddíl házené dotace	200 000	300 000	50
příspěvek Sokolu na slet		130 000	

Divadelní přehlídka

Na přehlídce dětských divadelních souborů v K-klubu přišly jen 3 soubory a to spíše z menších obcí. Dětenice, Libáň, Sobotka. Zatímco Dětenice jsou tradičním účastníkem, divadlo na malotřídní škole má tam svou tradici, Studio Šrámkova domu v Sobotce už oslavilo čtyřicítka, přijeli z Libáně úplní začátečníci, což ovšem není míněno nikterak negativně.

Je potěšitelné, že ani jedno představení nebylo levným deklamováním na úrovni školní besídky. Výběr textů odpovídal už určité úrovni herců, až mohla se objevit otázka, zda nejsou pro text příliš mladí. Zda mu intelektuálně dorostli. K věci se pěkně vyjádřila Lada Blažejová, vedoucí Studia Šrámkova domu: „Hloubku textu vnímají děti intuitivně, srdcem.“ A tak trefně pojmenovala další z mnoha rolí divadla.

Sobotečtí v civilních kostýmech stavěli na využití banálních rekvizit – kuchyňského nádobí. A napověděli, že objevování skrytých významů v textu, či přiřazování pohybu a pomůcek je mnoho dalších a dalších možností. Děteničtí si dali záležet na kostýmech, které zvýraznily dívčí půvab a podpořily úžasné poetické vidění představení. Z Libáně přivezli nápadité loutky, kterými kombinovali herecké kreace. Herci začátečníci položili si svým představením úkol ještě více „rozhybat“ představení, hrát.

Porota ve složení R. Koníř, L. Mařáková, R. Sál doporučila všechny tři soubory pro postup do krajské přehlídky.

O psaní a vydávání.

Člen Literárního spolku při městské knihovně Václav Franc stihne kromě psaní a organizování ještě další bohubilé konání. U vědomí nedostatečných publikačních možností pro nekomerční psaní vydává sám. Ne pro sebe. Kromě spolkového měsíčníku Kobra, který odráží život LISu, dovede dát několikrát za rok dohromady i Čaj – časopis autorů Jičínska. Poslední slova jsou už překonaná, neboť v časopise publikují i autoři a autorky vzdálení. Ti, kterým se obtížně daří své texty uplatnit. Což není proto, že by nebyly kvalitní.

V jedenáctém čísle sešlo se pět mladých autorek. (Kde ten Václav ty mladý holky bere?) Studentka Lepařova gymnázia Hana Runčíková uvádí se na obálce svou básní Piano, která napovídá, že její poezie, příznačná pro věk, je propracovaná a je čímsi víc, než levným veršováním. Královéhradecká Alžběta Kupčíková má ve svých povídkách jednoduché věty, někdy až úsečné. Ale všechny sedí a prokazují talent. Monika Eberlová nezapře, že její náměty pocházejí z jejího povolání péče o lidi se zdravotním postižením. Však není to jen použití atraktivního námětu. Je to i potřeba skrze literaturu pomáhat. Renata Šťastná, dříve autorka jičínská, se umí dívat. Zachytit i pro někoho banální každodenní události. To demonstruje deníkovou formou. Z jejich krátkých textů číší potřeba vypsát se ze svých zážitků. Magda Jindrová se představuje krátkou prózou a poezií. Obsah jejího psaní lze shrnout pod název jedné její básně – Myšlenky. Všechny tiskoviny, které dokumentují nejen Francovu píli, ale hlavně rozmanitost kulturního dění u nás, jsou k dispozici v Městské knihovně v Jičíně.

Ze zápisníku

- Rozšířil se v Jičíně dobrý zvyk a přiznejme skromně, přispěl k němu Jivínský Štefan, jehož nedílnou součástí jsou vždy úžasné pomazánky. Dokonce loni v Pace byly ještě vylepšeny úžasnými bramboráčky. Je to dobře, že ke kultuře se přidává i poetická gastronomie. Jsou instituce, které si ze Štefana vzaly příklad, a po premiéře v Káčku byly pomazánky též. V obou případech je autorem pomazánková umělkyně a festivalová vejborka Hana Bydžovská.

- Dokonce se i některé jičínské instituce přidávají. Za vzor možno dát pekařství U Halříů. Pan Pert Fabián občas příjemně potěší, když vstoupí do programu s táčem či mísou koláčů. Vzpomínám, jak se jednou v porotním sále pak

koláč krájel a krájel, až pro paní Marii Kubátovou, které koláč přinesl, téměř nezbylo. Za koláčky onehdy děkovali i jičínští a přespolní literáti. Poslední Fabiánovo potěšení bylo při udělení Štefanů. Tak to má být – kultura s prázdným žaludkem ne moc dobře se dělá.

- Je dobré a chvályhodné, že připravované Valdštejské dny 19. až 21. 5. mobilizují jičínské aktivity a že vedle objednaného (a zaplaceného) programu na klíč připravují se zajímavé věci z vlastních zdrojů. Páteční učená disputace na gymnáziu má svou tradici a chvályhodné, že pokračuje. Tradičně se chystá ZUŠ. Z mnohých programů připomínám výstavu výtvarných prací žáků. Bude zajímavá svou konfrontací, neboť byly pozvány ZUŠky z Hořic a Jablonce. Protože debata o možném postavení Valdštejnova pomníku ve městě stagnuje, připraví si žáci své představy. Zajisté tuze zajímavá bude koláž z Valdštejnova života, kterou pro zámecké prostory chystá ve spolupráci se ZUŠ, sborem Smetana a dalšími Pepa Horáček. Původní text Slávka Veselého doplněn, ožije za pomoci hudby, světla, zvuku, muziky, pohybu a slova. Věřím, že bude tvůrčím vyvrcholením oslav.

- Pochodem Putování za Rumcajsem v sobotu 25. března oslavilo 2 334 účastníků 40 let trvání. Bylo příjemné sledovat vysoké nasazení členů Klubu českých turistů, aby se všechno zvládlo. A zvládlo. Navzdory zimě, kterou vytrpěli nejen pochodníci na trati, ale hlavně všichni bafuňáři v tuze studeném, byť jarním nádvoří zámku. I o tom je ta sláva Rumcajsova putování.

- Pili, drogovali, smílnili, poslouchali jazz, četli ... . Ne, nemluvím o jičínských. Dokázali by vytvořit to, co napsali, nebýt takového života? Jack Kerouac a jeho přátelé. O kolik by byla ochuzena literatura a kultura vůbec, nebýt lidí, kteří v mnoha ohledech zajisté nejsou vzorem tak zvaného slušného života? Knížka Steve Turnera Jack Kerouac dává nahlédnout, jak to chodí.

Vyšlo další číslo Mariánské zahrady - občasníku, který vydává stejnojmenný svazek obcí. Zdá se, že z novin mohl by se stát pravidelník, který vyjde každé dva měsíce. Na poutavém zeleném podkladu je spousta fotografií z toho, co se na území Mariánské zahrady děje, což doplňují pravidelné rubriky, co se stalo a co se chystá. Je tu slovo pana Schlika, šéfa MZ Obidka i slatinského starosty Styblíka.

- Jak se v Česku prodávají noviny? Blesk 500 000 (kusů denně), 2. MF Dnes 291 787, 3. Právo 168 041, 4. Lidové noviny 72 560, ...7. Prochoroviny 113 tištěných kusů.

Ale ty se neprodávají.

Cesty

S půvabnou dívkou Kateřinou povídáme si o tom, jak bývaly, a stále ještě jsou, propojeny obce polními cestami. Babička říkávala, že se chodívalo „laniem“. Babička babičky doplnila by to tak, že svázané boty nosily se přes rameno, aby se ušetřilo na podrážkách. Zdálo by se, že tyhle meze, úvozy, přelízky, či jinak nazvané zkratky nemají dnešnímu člověku co říci. Že se prostě sedne do auta, autobusu, ano, někde stále ještě do vlaku, a všechno se náramně v „řetězcích“ nakoupí... . Jaképak někam chodění.

Ká mi ale vypráví, které všechny vesnice jsou s tou její propojeny, že tam s dětmi chodí a cesty prošlapávají. A že to je třeba nejpříjemnější cesta k rybníku za koupáním ... . Píšu si a najednou Ká mlčí. Ká se zasníla. Ká to zasnění sluší, zvláště když říká: „ ... a chodívali jsme tam na rande...“ .

Ano, přátelé, JARO JE TADY.

literární PROCHOROVINY příloha

Kačenka

Kačence řekli, že pojede na hory. Kačenka se chystala poprvé v životě a moc se těšila, byť logicky vůbec nevěděla, na co se těší, protože tam nikdy nebyla. Těšení nás velkých je zvláštní věc, znamená prožívání nanečisto. Prožívání jistě přikrášlené naší fantazií, tím úžasnější. Už i proto že pak ta realita často nebývá tak pěkná. Kačenka, jako by tohle všechno věděla, byť nemohla vědět, si to těšení užívala. Nebo věděla?

Kačenka měla na horách těžké sjezdařské boty po svém bratrovi. Boty byly akorát. Ale Kačenčina nožička moc ne. A tak se stalo, že uprostřed sjezdovky – Kačenka šla hned na sjezdovku a nějakým zatáčením se nezdržovala – najednou boty zůstaly na lyžích předpisově upevněny, zatímco nožičky v parádních punčocháčích byly upevněny v závěji. Boty a lyže jely bez zatáček dál. Kačence se to moc líbilo. Dokud se nezačala vyrovnávat teplota nožiček s teplotou sněhu. Kačenka umí v Peci pod Sněžkou krásně řvát.

Letos si Kačenka sněhu užila. Na zahrádce nemohla pod sněhem najít písek a tak používala sníh. Zdalipak my dospěláci víme, že bábovičky se z něj dají dělat lépe než z písku?

Kačenka miluje jablíčkový kompot. Kačence stačí velmi krátká chvilka, aby vykonala, co si usmyslí. Tak malá chvilka, že jí ani nestačíme sledovat. V myšlení, ani konání. Kačenka si šla pro kompot do spíže, jenže on se chladil na zemi v kastrůlku... . Prostě najednou stála ve svých parádních punčocháčích v jablečném kompotu a moc se smála. Lidský život, tím více Kačenčí je tak rozmanitý, že během týdne okusila postát v jarním firnu i v kompotu. Zatímco sněhu je a ještě bude dlouho dostatek, jablka docházejí. A tak jsme ten kompot snědly. Kačence chutnal nejvíc.

Na chvíli Kačenka zmizela, pak přišla s hřebenem a malou ozdobnou sponečkou ve vlasech. Povídá nám: „Jsem hezká.“ To je zajímavé, jak ta ženská marnivost vůbec, ale vůbec nezávisí na věku. Samozřejmě, že si tohle každá o sobě myslí. Jenomže Kačenka nám to všem, a pravdivě, hned poví.

Každé Kačenčino zmizení, byť krátkodobé, je nebezpečné. Od jisté doby neuznává nočník. Jenomže obyčejný záchod je příliš velký na Kačenčinu prdelku, a tak se dost bojíme, aby se nám jednou nespláchl, neboť splachuje ráda. V poslední době však našla další zábavu. Vezme za toaletní papír a táhne a táhne a ručkuje a ručkuje. Možná málokdo ví, že běžná role toaletáku má čtyřicet metrů. a opětné namotání trvá 11 minut. My už to víme. Kačenku to nezajímá. Dokonce jsem měl podezření, že když jsem motal a motal a motal, Káča se potutelně smála.

Občas Kačenka řekne nějaké slovo v nářečí. Jihomoravském – slováckém. Nikdo nevíme proč. V těch místech ještě necestovala a Čejkovický strýc zastaví se tak jedenkrát ročně. Knižku Slovácko sa súdí s největší pravděpodobností ve svých dvou letech nečetla. Podivné. Pravda, rod z matčiny strany má tu u Hodonína své kořeny. Inu, cesty genetického kódu všelijak mohou se šířit.

Onehdy při loučení, my v okně, Káča dole na chodníku, volá na mne: „Šeš ošklivej.“ Už i to dítě uvědomuje si, jaká je mezi námi vzdálenost, že se jí nemůže nic stát. Že se za ní přes tři patra nerozběhnu. Tak jsem šel k zrcadlu. To dítě má pravdu. Musí to být úžasný pocit, takhle nepokrytě pojmenovávat skutečnost. Ale proč to musím odnášet právě já?

Udělat rukou

Co nám chybí dnes? Abychom se na výsledek své práce mohli dívat, sáhnout si na něj, vyzkoušet ho. Cítit užitek. Nejlépe hmotný, hmatatelný. Koukatelný. Kdo nezažil ten pocit vonět na půdě k narychlo uklizenému senu, když právě začalo pršet, kdo nekoukal od kafe na čerstvě zrytý záhon, neoblékl si vlastnoručně upletený svetr, ten pocit nezná. Soudím, že patří k přirozenému životu. Nemůže ho nahradit vyplněný dotazník, zaúčtovaný měsíc, ani spousta řádků i stránek nesmyslných hlášení a zpráv. Kdo ví, zda čerstvě vydaná kniha.

Znal jsem člověka, který po desetiletí klopýtání zavedl na dvůr domku světlo. V noci se vzbudil – a jen tak si šel ven na dvůr rozsvítit a zhasnout. Kochat se tím, co udělal. Rukama. Vídám děti, jak si nesou nábožně domů recyklovaný papír s vlastnoručně natištěným svým jménem, uplácáný, nebo na kruhu vytočený hrníček. ... .

Ano, hmota.

Kousek deníku

- Doktor, vyšetření – jak to dopadne. Špatné spaní před. Úleva, když dopadlo dobře. Tu krátkou chvíli, než se rozhodne, jsme schopni přenést se do jiného světa, kde se hodnoty posouvají, převracejí. Spousta věcí přestane být důležitá, nastupují jiné.

Prostatický antigen vyšel. Úžasná úleva. (Uvědomujeme si, že jen zatím?)

Leč vzápětí stáváme se stejnými voly, jakými jsme byli. A rozčilují nás tak směšně nepodstatné věci... . Jsme nenapravitelní.

S hrůzou ale dochází mi i jiná věc: To čekání na výsledky, to čekání jaké bude pokračování, zda budu ještě chvíli ve světě zdravých lidí, to je vlastně sázení – a čekání na výsledek loterie. Nám se vlastně ten adrenalin v krvi docela líbí. Brrr. Jo, takoví jsme.

- Ta papírková a tužková metoda mne zahubí. Abych zachytil myšlenku, mám na mnoha místech v bytě tužku a papír, kde si ji mám poznamenat. Někdy to udělám. Papírky pak skládám do různých krabiček, však ony se někdy hodí, budu-li hledat námět. Nevzpomínám, že bych v krabičkách někdy hrabal. Ale to vědomí, že jsem si zapsal, co jsem potřeboval, je uklidňující. Však ty podstatné myšlenky stejně zůstaly nezaznamenány. Důvody jsou dva. Buď mne ty myšlenky ještě nenapadly, nebo jsou ty myšlenky stejně nezaznamenatelné.

Prochoroviny

kulturní (skoro) měsíčník.

Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín

tel. 493 523 492.

Evidenční číslo MK ČR E 13158

email: prochor.jc@tiscalí.cz

Noviny vznikly s laskavou pomocí

APEL s. r. o. Jičín,

GENERALI POJIŠŤOVNA a. s.

Denisova č. 504 Jičín

tel, fax 493 523 024